

OPERAČNÍ UMĚNÍ A TAKTIKA

PROTIVÝSADKOVÁ ZÁLOHA

Plukovník Štefan Feja

V druhé světové válce začali Angloameričané od roku 1943 používat vzdušných výsadků. Větší výsadkové operace byly však na západě provedeny až v závěrečném období války, tedy v době, kdy už bylo na sovětsko-německé frontě dosaženo rozhodnutí o konečném výsledku celé války.

Dnes kladou ve Spojených státech amerických i v ostatních kapitalistických státech velký důraz na použití a materiální vybavení výsadkových vojsk. Na válečných hrách i cvičeních s vojsky přetřásající otázky použití vzdušných výsadků. Podle názoru některých vojenských specialistů je možno použít výsadkových vojsk jako „třetího otevřeného bloku“ k protiúderu na nepřítele z týlu tehdy, když nejsou odkryty jeho boky a pozemní vojska nemohou čelním úderem prolomit obranu.

Podle dosud přístupných zpráv použili Američané v průběhu agresivní války v Koreji vzdušných výsadků v síle výsadkového praporu až pluku. Americké velitelství, majíc před sebou dobře organisovaného a morálně silného protivníka, nerozhodlo se užít masového nasazení vzdušných výsadků do velké hloubky. Padákový výsadek shozený 23. března 1951 severně od Seulu měl velmi omezené úkoly. Podle zprávy velitelství korejské lidové armády ztratil tento výsadek během jednoho dne 2100 vojáků. Ve skutečnosti neměl tento výsadek žádného úspěchu.

Základním taktickým svazkem výsadkových vojsk v armádách západních imperialistů je výsadková divise. Pro operační úkoly mohou být výsadkové divise slučovány ve výsadkové sbory.

Složení výsadkové divise: tři pluky, tři dělostřelecké oddíly ráže 105 mm, jeden dělostřelecký oddíl ráže 155 mm, jeden protiletadlový oddíl, dva prapory středních tanků a jiné speciální jednotky. Dělostřelecké oddíly mají baterie jen o čtyřech dělech. Pluky výsadkové divise se liší od pěších pluků tím, že ve svém složení nemají rotu tanků a rotu minometů 106,7 mm. Místo toho mají podpůrnou rotu o dvou četách minometů 106,7 mm a jedné četě protitankových děl o šesti hlavních ráže 90 mm.

Z tohoto složení výsadkové divise vyplývá, že se mnoho neliší od pěší divise. Prapory tanků byly výsadkové divisi přiděleny teprve v roce 1953, a jak vysvítá z amerických časopisů, nepředvídá se prozatím v současné době jejich přeprava vzdušnou cestou do prostoru vysazení výsadkové divise. Podle dosavadních zkušeností zkoušky přepravy těžkých zbraní prostředky letectva končily katastrofálně. Vezmeme-li však v úvahu rychlý rozvoj dopravního letectva západních imperialistů, nemůžeme vyloučit možnost přepravy tanků a jiných těžkých zbraní i vzdušnou cestou.

Podle amerických názorů se dělí vzdušná výsadková operace na několik období. V prvním období se provádí vzdušný průzkum a vzdušná rekognoskace, které se zúčastní velitel výsadkové divise, velitelé pluků

a praporů. V druhém období je provedena letecká příprava na předvídaný prostor vysazení. Cílem letecké přípravy je umlčet a zničit letectvo a vojska rozmístěná v blízkosti prostoru shoení (vysazení) výsadku, dále rozrušit komunikační uzly, po kterých by mohly přicházet zálohy bránících se vojsk. V třetím období se vysadí výsadkové jednotky vyzbrojené samopaly, kulomety a lehkými protitankovými zbraněmi. Úkolem těchto jednotek je zmocnit se křižovatek cest, mostů, letišť a trvalých palebných ohnisek a tím zabezpečit možnost přistání kluzáků a dopravních letounů hlavních sil výsadkové divise.

Výsadkový prapor i s posilovými prostředky může být podle situace a počtu dopravních prostředků vysazen pomocí padáků v jednom nebo dvou sledech. Výsadkový pluk v třech sledech. Současně s prvním sledem jsou shazováni letečtí pozorovatelé.

Po vysazení a přistání se musí vysazená jednotka nebo útvar nejprve uspořádat. V té době je jejich bojová schopnost velmi malá. Na příklad výsadkový prapor, aby dosáhl bojové pohotovosti, potřebuje 30 až 60 minut od chvíle vysazení. Jednotky organizují kruhovou obranu, po případě se připravují k útoku v určeném směru. Otranu organizují zpravidla spěšně, na široké frontě, systémem palebných ohnisek.

Divise se uskupí do jednoho sledu a do zálohy si vyčlení nejméně jeden zesílený prapor, který se rozmístí ve středu bojové sestavy, kde jsou též palebná postavení dělostřelectva.

Útočný boj provádí výsadková divise podle zásad pěší divise. Bojový úkol může plnit jeden až dva dny a někdy i déle. V útočném boji může výsadková divise plnit tyto úkoly:

- ovládnout v operační hloubce přepravy přes velké řeky, křižovatky a opevněné úseky v hloubce obrany protivníka,
- přehradit cesty ustupujícím jednotkám a vytvořit podmínky pro jejich obklíčení,
- pomáhat jednotkám útočícím čelně, a to provedením úderu do boku a týlu.

Podle názorů amerických vojenských specialistů bude výsadková divise schopna splnit tyto úkoly, jen když jí bude umožněno rychlé spojení s čelně útočícími jednotkami a když útočící vojska získají absolutní převahu ve vzduchu. Otázky taktického použití výsadkových vojsk jsou dosud v americké armádě velmi nejasné a často se o nich v časopisech diskutuje. To je pochopitelné, neboť Američané nemají dostatečných válečných zkušeností. V druhé světové válce použili výsadků v podmínkách úplné letecké převahy a slabého odporu pozemních vojsk hitlevovské armády. Za takovýchto podmínek nebylo použití výsadkových vojsk ničím jiným než vzdušnou přepravou vojsk a některých druhů zbraní a materiálu.

Z uvedených úvah je jasné, že západní imperialisté, napadnou-li země tábora míru, použijí i výsadkových vojsk, a bylo by těžkým zločinem, kdybychom se i v tomto směru nepřipravili a nevěnovali otázce obrany proti nepřátelským výsádkám náležitou pozornost.

V soudobé válce mizí rozdíl mezi frontou a zápolím. Fronta i zápolí musí být vždy připraveny rozhodně se postavit na odpor jak pozemnímu a leteckému nepříteli, tak i záškodníkům vysazovaným vzdušnou cestou v zápolí. Proto boj proti možnému útoku západních imperialistů bude záležet v ovládnutí teorie taktiky nepřítel, v umění organizovat soudobou obranu a v umění způsobit nepříteli zdrcující porážku.

Současnou obranu může charakterisovat jen taková organizace, která

zabezpečí její odolnost a trvalost i při vysazení výsadku v jejím týlu, jakož i obranu proti prostředkům hromadného ničení.

Při plánování obranného boje je úkolem velitele a jeho štábu kromě jiných úkolů organisovat i protivýsadkovou obranu jako jeden z prvků bojového zabezpečení. Úkol protivýsadkové obrany má směřovat především k zničení výsadku ještě před jeho vysazením, a bude-li vysazen, zničit ho v nejkratším čase. Provedení tohoto úkolu zajistí v značné míře trvalost obrany. Třeba podotknout, že si provedení tohoto úkolu nesmí vynutit odvedení vojsk z postavení, na které útočí pozemní nepřítel čelně. Z toho vyplývá požadavek vyčleňování zvláštních protivýsadkových záloh určených pro boj se vzdušnými výsadky.

V útočném boji je nutné taktéž plánovat a organisovat protivýsadkovou zálohu i když v útočném boji je menší pravděpodobnost shození nepřátelského výsadku, než v obraně.

Na rozdíl od obranného boje, kde protivýsadková záloha se organisuje již na stupni střelecké divise, v útočném boji protivýsadková záloha bude organisována na stupni střeleckého sboru a výše.

Jednotky určené k boji se vzdušnými výsadky mohou být v tomto případě organisovány vyššími veliteli z druhých sledů nebo ze záloh.

Plánování a organisace boje proti vzdušným výsadkům

Boj se vzdušným výsadkem organisuje vyšší velitel. Při zpracování plánu boje s výsadky se berou v úvahu tyto okolnosti:

- vysazování výsadkové jednotky trvá delší dobu, to znamená, že její schopnost odporu narůstá stupňovitě během několika hodin,
- výsadek je vysazován ve velkém prostoru a k soustředění jednotek pro další činnost je třeba určitého času,
- základní jednotkou vzdušného výsadku je výsadek shozený na padácích, dopravený na letounech, který přistává zpravidla v terénu, kde brání se, má možnost manévru použitím všech druhů vojsk,
- obrana výsadku je organisována spěšně na široké frontě, nemá pevné a hluboké uskupení,
- za provádění útočné činnosti je výsadková jednotka velmi citlivá na bocích a v týlu,
- za přeletu a při vysazování je vzdušný výsadek lehko zranitelný od všech druhů letectva a protiletadlového dělostřelectva,
- palebná síla výsadku je slabší než palebná síla podobných pozemních sil,
- omezený počet dopravních prostředků po vysazení snižuje možnost manévru vysazeného výsadku.

Z těchto slabých stránek výsadku možno usuzovat, že zárukou úspěšné likvidace výsadku bude rychlé rozhodování velitelů, rychlost a prudkost provedení zásahu proti výsadku v těsné součinnosti s letectvem, dále ničení výsadku po částech jak na zemi, tak ve vzduchu ještě před přiblížením pozemních vojsk k výsadku.

Boj se vzdušným výsadkem nepřítele mohou vést jednotky a útvary pěchoty (motorisované, mechanisované i tankové). Se vzdušnými výsadky bojují též všechny týlové útvary a zařízení, v jejichž prostorech výsadek seskakuje nebo je vysazován.

Nejlépeších výsledků mohou dosáhnout jednotky mechanisované, neboť mají velkou údernou a palebnou sílu a velkou manévrovací schopnost.

Boj se vzdušným výsadkem nepřítele třeba organisovat tak, aby měl

co nejmenší možnosti nerušeného vysazování. Podaří-li se nepříteli přece vysazení provést, pak je třeba výsadek rozhodným způsobem ničit, po případě ho zajmout. Provedení tohoto úkolu je jedině možné společným úsilím všech druhů vojsk.

Zkušenosti Sovětské armády dokazují, že je nutné vést boj se vzdušným výsadkem už dávno před jeho vysazením v pásmu obrany. Zvlášť úspěšně bylo k tomu používáno letectva. Aby letectvo mohlo tento úkol plnit, je nutno získat podrobné zprávy o rozmístění leteckých základů a letišť nepřítele, o rozmístění jeho výsadkových jednotek, o jejich počtu, složení a místě soustředění leteckých dopravních prostředků nepřítele.

Tyto zprávy umožní plně využít bombardovacího letectva k bombardování letišť, vzdušných výsadkových prostředků v prostorech soustředění a později jednotek, které jsou nakládány do letounů. Za předpokladu, že výsadek nepřítele byl naložen bez rušení a vyrazil ze své základny, je nutno ho rušit a ničit cestou do prostoru přistávání v pásmu naší obrany. Tyto úkoly může plnit s úspěchem stíhací letectvo a protiletadlové dělostřelectvo (vojsko).

Velitel, který organizuje protivýsadkovou obranu před vydáním rozkazu, musí důkladně zhodnotit nepřítele, a to hlavně s těchto hledisek:

- jaké výsadkové jednotky má nepřítel ve své organizaci a možnosti jejich využití,
- hranice možného prostoru vysazení výsadku,
- varianty možné činnosti nepřítele při zahájení útočných akcí.

Z tohoto rozboru stanoví velitel, jaké jednotky anebo útvary budou určeny pro boj s výsadkem, prostor jejich rozmístění a vydá jim úkoly a pokyny pro součinnost s letectvem.

Jednotky určené pro boj s výsadkem třeba umístit do středu pásma (prostoru), v kterém budou provádět svou činnost.

Důležité je, aby dosažení nejvzdálenějšího místa určeného k obraně netrvalo déle než tři hodiny od okamžiku přijetí signálu o vysazení výsadku.

Jak již bylo zdůrazněno, nejlepší možnosti zničit nepřátelský výsadek mají mechanisované jednotky. Proto se v další části zaměříme na činnost velitele a štábu mechanisované jednotky určené k boji se vzdušným výsadkem nepřítele.

Jakmile velitel mechanisované jednotky, určený jako velitel protivýsadkové zálohy, dostane rozkaz a ujasní si úkol, je povinen

- projednat se zástupcem pro politické věci zabezpečení úspěšného splnění bojových úkolů protivýsadkové zálohy,
- provést důkladnou rekonoskaci prostoru činnosti protivýsadkové zálohy,
- rozhodnout se a promyslet všechny varianty možné činnosti nepřátelského výsadku,
- organisovat součinnost mezi jednotkami a s letectvem,
- vydat bojový rozkaz,
- vydat pokyny pro bojové a materiální zabezpečení,
- vydat pokyny pro organizaci velení.

Politická práce k boji se vzdušnými výsadky nepřítele má být zaměřena především:

- k zvýšení bdělosti a ostražitosti všech příslušníků protivýsadkové zálohy,
- k vysvětlení vojákům bojového úkolu protivýsadkové zálohy,
- k včasnému navázání spojení s bezpečnostními orgány, závodními milicemi, Svazarmem, mládežnickými organizacemi v místech (prostoru) možného shoení nepřátelského výsadku a k projednání jejich účasti při likvidaci výsadku.

Rekognoskace v předpokládaném prostoru činnosti nepřátelského výsadku má důležitou úlohu. Je nutno ji provést s veliteli všech stupňů. Je účelné provést rekognoskaci i s řidiči tanků a samohybných děl a řidiči čelních vozidel pěchoty.

V závěru rekognoskace je nutno stanovit:

- výhodné a skryté cesty příjezdu pro jednotky,
- úseky, které mohou ztěžovat pohyb proudů, hlavně v noci,
- křižovatky cest, které mohou být cílem útoku výsadku, a možnosti jejich obejití,
- možné prostory vysazení výsadku,
- možné prostory shromažďování výsadku a čáry, které jsou výhodné k ovládnutí výsadkem,
- místa výhodná pro zaujetí výchozího postavení k útoku vlastními jednotkami, prostory palebných postavení dělostřelectva a protiletadlových prostředků,
- nejvýhodnější směry útoku, čáry rozvinutí a výhodná místa pro velitelská stanoviště a pozorovatelný,
- místa rozmístění stálých pozorovacích hlídek,
- místa brodů, mosty, manévry na protilehlý břeh, jestliže objektem útoku nepřátelského výsadku bude vodní překážka.

Po provedení rekognoskace vydá velitel rozkaz. Rozkaz může být vydán v terénu nebo na mapě. Potom velitel organizuje součinnost v terénu nebo na plastickém stole. Účelné je provést tuto součinnost v terénu, a to podle jednotlivých variant. Při této součinnosti musí být přítomen letecký představitel, s kterým se upřesní způsoby podpory pěchoty a tanků letectvem, signály součinnosti, způsob určování cílů a vzájemného spojení.

Štáb jednotky zpracuje písemné rozhodnutí velitele, plán součinnosti, tabulku signálů, organizuje průzkum, stálé pozorovací hlídky, velení a regulační službu.

Rozhodnutí velitele je pak hlavním podkladem pro štáb, aby mohl zpracovat plán k boji s nepřátelskými vzdušnými výsadky.

Plán pro boj se vzdušnými výsadky nepřítele musí zahrnovat:

- určení velitelů jednotek protivýsadkových záloh,
- organizaci hlásek hlášené služby, jejich umístění, dále organizaci pozorování vzdušného prostoru a prostoru možného seskoku (vysazení) výsadku,
- jednotky, jejich sílu a posilové prostředky, určené k boji se vzdušnými výsadky nepřítele,
- prostory soustředění jednotek a jejich posilových prostředků,
- osy postupu jednotek do prostoru pravděpodobného seskoku (vysazení) výsadku,
- způsob provedení součinnosti uvnitř jednotky, mezi jednotkou a posilovými prostředky, jakož i se sousedními protivýsadkovými zálohami,

- opatření k zesílení zajištění vojsk, štábů, týlových útvarů a zařízení vojskového týlového prostoru, přísunových a odsunových cest a důležitých objektů,
- stanovení signálů pro uvědomění jednotek o vysazování vzdušného výsadku, jakož i signálů pro okamžitý zásah protivýsádkové zálohy,
- způsob vyhlášení bojového poplachu pro předsunutý odřad a hlavní síly protivýsádkové zálohy,
- dobu pohotovosti protivýsádkové zálohy.

Je nutno klást důraz na spojení štábu se stálými pozorovacími hlídkami. Také je účelné zjednat spojení mezi vlastními stálými pozorovacími hlídkami a hláskou službou a místními národními výtory.

Počet stálých pozorovacích hlídek závisí na rozměrech bráněného prostoru, úseku, rajonu. Hlídky se stavějí v blízkosti pravděpodobných objektů činnosti výsadku.

Pro organisování bojového zabezpečení před činností výsadku je štáb povinen věnovat zvláštní péči průzkumu.

Průzkumem má být zjištěno:

- síla vysazeného výsadku a přítomnost tanků,
- místo, kde se shromažďují výsadky, a pravděpodobný směr jejich další činnosti,
- které objekty, čáry a jakými silami byly již ovládnuty,
- které jednotky a kde se pustily do boje s výsadkem.

Stačí-li výsadek zorganizovat obranu, musí průzkum určit čáry obrany, složení bránících se jednotek, slabé nebo nebráněné úseky, místo soustředění zálohy, palebná postavení dělostřelectva, minometů a ráz protitankové obrany.

Zahájí-li výsadek útok, musí průzkum mimo to zjistit ještě rozmístění hlavních sil, kde má výsadek nechráněné boky, a směr činnosti hlavních sil výsadku.

Tyto úkoly mohou být splněny jediné dobře organisovanými a silnými průzkumnými odřady. V průzkumných odřadech mají být i tanky, minomety, malorážní protiletadlové dělostřelectvo a protitankové zbraně. Průzkumné odřady udržují spojení se štábem jednotky a jsou stále pohotoví zasáhnout do boje na předem určených směrech. Tyto směry i sám úkol průzkumných odřadů mohou být po vysazení výsadku podle skutečné situace změněny. Spojení a průzkum musí být tak organisovány, aby velitel průzkumného odřadu mohl v čas potřeby zjednat spojení se stálými pozorovacími hlídkami.

Mimo to je třeba důkladně organisovat regulační službu za přesunu hlavních sil do prostoru činnosti protivýsádkové zálohy, musí se vzít v úvahu ta okolnost, že přesun bude zpravidla za svítání nebo ve dne za silné činnosti nepřátelského letectva. Velitelé regulačních jednotek (organických i neorganických) musí dokonale poznat své úseky regulace i cesty obcházení.

Protivzdušná obrana je povinna předvídat ochranu prostoru soustředění, ochranu proudů za přesunu, rozvinutí nebo zaujímání výchozího postavení k útoku a konečně ochranu za boje. Aby se šetřilo sil a prostředků protivzdušné obrany, volí se skryté cesty příjezdu, neprobíhající velkými osadami, přes přepravy a p.

Účelné je včas zesílit protivýsádkovou zálohu prostředky protivzdušné obrany.

V prostoru soustředění se rozmisťují jednotky do takového položení, v jakém mají vyrazit k plnění bojového úkolu.

Štáb musí podniknout vše, aby byl zkrácen čas pro sestavení proudů. Přesun je plánován zpravidla na několika osách, čímž se zkrátí délka proudů i čas potřebný pro vyjití na čáru rozvinutí nebo do výchozího postavení k útoku. Každý proud musí mít v čele zajišťovací jednotku. Mimo to si každá jednotka v proudu organisuje přímé zajištění a zvlášť důkladné vzdušné pozorování a protivzdušnou obranu.

K ovládnutí výhodných terénních čar a k zabezpečení hlavních sil určí se na základě rozhodnutí velitele protivýsadkové zálohy předsunuté odřady ve složení: motorisovaná pěchota zesílená dělostřelectvem a tanky.

Jakmile dojde zpráva o vysazení výsadku, okamžitě se nařídí bojový poplach předsunutému odřadu. Štáb kontroluje vyrazení předsunutého odřadu a sestavení proudů hlavních sil protivýsadkové zálohy.

Velitel upřesní své rozhodnutí v čase přesunu na podkladě zpráv od nadřízeného velitele, z hlášení stálých pozorovacích hlídek, průzkumného odřadu a z vlastního pozorování.

Boj protivýsadkové zálohy proti vysazenému výsadku může mít ráz střetného boje anebo útoku na nepřítele, který spěšně přešel do obrany na široké frontě.

Zámysl velitele musí směřovat k rozdělení výsadku na jednotlivé skupiny a k jejich zničení v nejkratším čase. Mimořádný význam pro splnění rozhodnutí má aktivnost velitele a energický zásah předsunutého odřadu.

Je-li organisován předsunutý odřad, může plnit tyto úkoly:

- za předpokladu, že přistávání výsadku není skončeno a předsunutý odřad vyšel do prostoru soustředění výsadku, útočí za podpory tanků tak, aby co nejdříve vnikl do středu sestavy nepřítele, kde přistávají letouny a větroně, a energickým způsobem ničí živou sílu a prostředky nepřítele,
- dokončil-li výsadek přistávání a zaujal obranu, rozvine velitel předsunutého odřadu svou jednotku a zabezpečí výhodnou čáru pro rozvinutí hlavních sil protivýsadkové zálohy.

Činnost hlavních sil závisí v značné míře na bojové činnosti nepřátelského výsadku a na výsledku zásahu předsunutého odřadu.

Při přechodu nepřátelského výsadku do obrany ničí ho velitel protivýsadkové zálohy stejným způsobem, jako při útoku na nepřítele, který spěšně přešel do obrany. Provádí-li vzdušný výsadek útok, může být rozhodného úspěchu dosaženo jedině při provedení útoku na bok hlavního uskupení výsadku při současném útoku částí sil na jeho čelní jednotky.

Velitel protivýsadkové zálohy rozvine celek hlavních sil, jedině když se výsadek dostatečně opevnil a boj předsunutého odřadu neměl úspěch. Za takovéto situace organisuje velitel protivýsadkové zálohy útok s krátkou přípravou. Bude to zpravidla jen ojedinělý případ.

Letectvo, které podporuje protivýsadkovou zálohu před vyrazením k útoku, provádí údery na zálohy a na nepřátelské dělostřelectvo v palebných postaveních. Při zahájení útoku protivýsadkové zálohy na výsadek je nezbytné vyčlenit část letectva pro stálý doprovod pěchoty a tanků.

Podle postupu protivýsadkové zálohy do středu sestavy výsadku se úsek průlomu rozšiřuje do stran. Tam, kde se projeví největší úspěch, se nasazují zálohy. Rozdělené části nepřátelského výsadku jsou obklíčovány a ničeny nebo zajímány.

Při provedení úderu na výsadek se dvou stran probíhá boj protivýsadkové zálohy v souběžném směru s následujícím rozvinutím činnosti na týl výsadku.

Zmocnil-li se nepřátelský výsadek vodní překážky, musí se velitel protivýsadkové zálohy snažit odříznout výsadek od břehu a to především tu jeho část, která je na bližším břehu řeky vzhledem k položení protivýsadkové zálohy. Na břehu očištěném od výsadku ponechá se část sil a hlavní síly využívající mostů a brodů přepraví se na protilehlý břeh a likvidují tam zbytek výsadku.

Někdy — americké časopisy to nepopírají — může být výsadková divise vysazena ve dvou hlavních prostorech a je předvídáno jejich postupné spojení. Za této situace je velitel protivýsadkové zálohy na základě zpráv průzkumu povinen se rozhodnout, kterou skupinu výsadku třeba v prvním pořadí zničit a kterou jen blokovat minimálními silami s předvídaním jejího zničení v pozdější době.

Při útočných operacích výsadkových vojsk nepřítel bude mít tento boj ráz střetného boje. V tom případě bude úspěch boje záviset na rychlosti rozvinutí protivýsadkové zálohy z pochodové sestavy do bojové, na rychlosti útoku do boku a týlu výsadku a především na hlavním úderu na jeho hlavní síly.

Třeba zdůraznit, že ve složení výsadku mohou být i tanky. Proto musí velitel protivýsadkové zálohy při vlastním rozhodnutí brát v úvahu i možnost zásahu nepřátelských tanků. Vzniká jen otázka, kdy a odkud mohou zasáhnout ve prospěch výsadku, zda po přepravě vzdušnou cestou nebo po proniknutí od čelně útočících vojsk.

Nezjistí-li se ve složení vysazeného výsadku tanky, rozmístí se protivýsadková záloha a pohyblivý odřad zatarasovací mezi frontou a uskupením výsadku nepřítel, při čemž se uvedené zálohy postaví především ve směru k té části fronty, odkud se předpokládá proražení nepřátelských tanků.

Boj protivýsadkové zálohy se vyznačuje velkou dynamičností, probíhá v rychle se měnících situacích, což ukládá veliteli a jeho štábu velké úkoly.

Velitel protivýsadkové zálohy řídí boj osobně a prostřednictvím štábu.

Povinností štábu je zabezpečit veliteli trvalé spojení s podřízenými jednotkami, starším náčelníkem a po případě se sousedy. K včasnému zasazení protivýsadkové zálohy, jakož i k dalšímu rychlému podávání získaných zpráv je nutné mít nejlepší a nejspolehlivější spojení. Tomuto účelu nejlépe vyhovuje radio. Se stálými pozorovacími hlídkami však musí být vybudováno linkové spojení.

Všechny rozkazy a nařízení vydává velitel stručně a k jejich dodání použije především radia, map a styčných důstojníků.

Protivýsadková záloha při vyrazení k provedení bojového úkolu musí být dostatečně materiálně vybavena. Zpravidla dostávají jednotky materiální vybavení potřebné na jeden den boje. Všechny týlové jednotky protivýsadkové zálohy zůstávají v dosavadním prostoru rozmístění, kde se také organizuje ochrana a obrana.

Technické uzavírací hlídky pochodují se svými jednotkami.

Velitel protivýsadkové zálohy bude moci úspěšně splnit úkol, t. j. zlikvidovat vzdušný výsadek nepřítel v týlu vlastních vojsk, jen když nadřízený štáb bude soustavně doručovat štábu protivýsadkové zálohy zprávy o průběhu činnosti na frontě v potřebném rozsahu.

Síla a složení protivýsadkové zálohy

Nepřítel může vysadit nejen větší výsadkové jednotky v hloubce naší obrany, ale i záškodníky, proti kterým postačí i menší jednotky. Proto každý velitel má mít určitou část své jednotky připravenou pro boj se vzdušným výsadkem nepřítele. Že je to nutné, potvrdily zkušenosti z války v Koreji. Pro tento boj, jak už bylo vzpomenuto, se nejlépe hodí jednotky mechanisované nebo motorisované, zesílené tanky, dělostřelectvem, protitankovými prostředky a průzkumnými jednotkami. Mimo to je výhodné, když jsou podporovány letectvem. Tím se potvrzuje zásada, že jedině zásahem a v součinnosti všech druhů vojsk může být nepřátelský výsadek v nejkratší době zničen nebo zajat.

Síla a složení protivýsadkové zálohy mohou být různé. Především budou závislé na úkolu vlastních vojsk, na zámyslu velitele, na vlastních silách, jakož i na počtu posilových prostředků a v ne menší míře na síle nepřítele a jeho zamýšlené činnosti.

V rámci střeleckého sboru brání zpravidla střelecká divise hlavní pásmo obrany. Je málo pravděpodobné, že by nepřítel do tohoto prostoru shodil větší výsadkové jednotky.

Velitel divise však musí počítat s tím, že se nepřítel může pokusit v jeho pásmu obrany vysadit menší výsadkové jednotky. Může to být asi v prostoru třetího obranného postavení hlavního pásma obrany. Počítáme-li s touto možností musí mít střelecká divise organisovanou protivýsadkovou zálohu.

Složení protivýsadkové zálohy střelecké divise může být asi toto: rota až prapor na autech, zesílený všemi druhy vojsk v potřebném rozsahu. Na sestavení protivýsadkové zálohy nemůže být šablony.

Brání-li střelecká divise hlavní pásmo obrany, má být protivýsadková záloha divise umístěna tak, aby mohla v nejkratší době zasáhnout proti nepřátelskému výsadku, a to jak před třetí, tak i za třetí obranné postavení hlavního pásma obrany. Důležité je umístit ji tak, aby do každého předvídaného prostoru shození výsadku byly dobře schůdné a skryté cesty příjezdu. Doba přesunu do každého prostoru musí být podrobně propočítána a přesun prakticky procvičen.

Ukazují-li získané zprávy na to, že nepřítel plánuje a připravuje vysazení většího výsadku, což může být do prostoru mezi první a druhé pásmo obrany, může štáb střeleckého sboru na rozkaz velitele sboru použít i protivýsadkové zálohy divise prvního sledu a jejich zásah naplánovat se zásahem protivýsadkové zálohy střeleckého sboru.

Zájmový prostor protivýsadkové zálohy střeleckého sboru bude se zpravidla rozprostírat mezi hlavním pásmem obrany a druhým pásmem.

Týlové prostory střeleckých divisí prvního sledu, jejichž zadní hranice jako hranice vojskového týlu sahá až do hloubky 40 až 50 km, nezahrnujeme do obrany a zásahu protivýsadkové zálohy sboru, neboť obrana a ochrana těchto prostorů je plněna především vlastními prostředky a potom bojovými jednotkami, které jsou v tomto prostoru.

Mají-li zálohy střeleckého sboru úkol v průběhu boje buď zesílit první sled nebo zabezpečit provedení protiútoků druhého sledu střeleckého sboru a současně se ho účastnit, má protivýsadková záloha sboru jen jeden úkol, a to obranu proti nepřátelským výsadbům. Proto musí být v stálé pohotovosti připravena kdykoli zasáhnout proti vysazenému nepříteli v hloubce obrany.

Tak jako štáb sboru plánuje obranný boj podle jednotlivých údobí, obdobně musí plánovat boj protivýsadekové zálohy pro všechna údobí. Její zásahy musí být dokonale promyšleny, naplánovány a procvičeny.

Protivýsadeková záloha střeleckého sboru může být zpravidla organizována z těchto jednotek: mechanisovaného praporu až pluku, zesíleného jednou rotou tanků až praporem tanků, jednou až dvěma bateriemi samohybných děl, jedním až dvěma dělostřeleckými oddíly, minometnou baterií až minometným oddílem, jednou až dvěma bateriemi protitankových děl, protiletadlovou baterií nebo oddílem, jednou až dvěma četami ženistů, četou až rotou motocyklistů, po případě i přenosnými plamenomety.

Je jisté, že složení protivýsadekové zálohy střeleckého sboru nesmí být ztrnulé a musí se řídit skutečnou situací.

Konečně je nutné uvést, že nepřítel může shodit výsadek ještě před vyražením k útoku. V tom případě může velitel střeleckého sboru použít k likvidaci výsadku i jednotek druhého sledu sboru. Za takovéto situace se protivýsadeková záloha sboru rychlým útokem zmocní důležité čáry v terénu, aby zabezpečila výhodné výchozí postavení k útoku druhého sledu sboru.

V případě, že nepřítel neprovedl vysazení výsadku během útoku a velitel sboru provádí protiútok druhým sledem, zůstává protivýsadeková záloha na místě, připravena zasáhnout proti případnému shoení výsadku za boje v hloubce obrany v pozdější době.

Jestliže velitel armády nesouhlasil s provedením protizteče střeleckého sboru a nařídil-li veliteli sboru obsadit druhým sledem druhé pásmo obrany a připravit tak výhodné podmínky pro provedení protiúderu armády, může být protivýsadeková záloha sboru se souhlasem velitele armády zasazena do obranné sestavy druhého sledu sboru. V této situaci musí však převzít odpovědnost za protivýsadekovou obranu v prostoru druhého pásma obrany armádní protivýsadeková záloha.

Celkově je protivýsadeková obrana plánována v rámci střeleckého sboru velitelem a štábem armády.

Zkušenosti z druhé světové války, z války v Koreji i ve Vietnamu potvrzují, že agresivní síly západních imperialistů budou využívat všech možných způsobů boje proti zemím tábora míru jen proto, aby si udržely ohromné zisky a mohly nadále zotročovat a vykořisťovat slabší národy.

Z těchto zkušeností pro nás vyplývá jedno: být připraven proti každému útoku západních imperialistů, a to jak proti jeho pozemním a vzdušným silám, tak i proti jeho vzdušným výsádkům a prostředkům hromadného ničení.

Banditi v týlu mohou do značné míry oslabit naši obranu. Proto je nutné, aby každý velitel měl část své jednotky připravenou okamžitě zasáhnout proti vzdušným výsádkům nepřítele, ať již to budou menší skupiny záškodníků nebo větší výsadekové jednotky.

Majíce to na zřeteli, musíme neustále zvyšovat bdělost a ostrážitost, učit se mistrovskému organizování soudobé obrany a jako její součásti i protivýsadekové obrany.

Aby protivýsadeková záloha mohla úspěšně splnit svůj úkol, je třeba:

- za velitele protivýsadekové zálohy vybírat rozhodné, iniciativní a zkušené důstojníky,
- věnovat pozornost průzkumu a to jak pozemnímu, tak vzdušnému,
- protivýsadekovou zálohu organizovat z mechanisovaných anebo motorisovaných jednotek, zesílených všemi druhy vojsk,

- zásahy protivýsadkové zálohy důkladně naplánovat,
- protivýsadkovou zálohu materiálně dostatečně vybavit,
- organisovat spolehlivé spojení a velení,
- protivýsadkovou zálohu zasadit včas.

Organisace a plánování boje se vzdušným výsadkem nepřítele nabývá značné důležitosti v podmínkách soudobého boje. Je na štábech naší lidové armády, aby i této práci štábu věnovali pozornost a studovali problematiku boje se vzdušným výsadkem nepřítele.

V článku jsem vyčerpал jenom všeobecné zásady a návod, jak přistupovat k organisaci a plánování boje se vzdušnými výsadky nepřítele. Bylo by účelné, kdyby k těmto otázkám rozvinuli čtenáři Vojenské mysli diskusi a přispěli tak k rozšíření poznatků o provádění tohoto důležitého druhu bojového zabezpečení vojsk.

Použité prameny:

Polní řád čs. lidové armády,

Polské voj. odborné časopisy: Myśl wojskowa 1951 a Przeglond piechoty.

